

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

28.4.2026 г.

X РД09-1888/28.04.2026 г.

Регистрационен №
Министерство на образованието и науката
Signed by: Lyubka Ivanova Stoyanova

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на първа, втора, трета и четвърта степен на професионална квалификация за професия код **081101 „Фермерство“** от професионално направление код **0811 „Растениевъдство, животновъдство и рибно стопанство“** съгласно приложението.

28.4.2026 г.

X

ПРОФ. СЕРГЕЙ ИГНАТОВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Emilia Tzvetanova Lazarova

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯ**

Професионално направление							
Код: 0811	Растениевъдство, животновъдство и рибно стопанство						
Професия							
Код: 081101	Фермерство						
Степени на професионална квалификация				I	II	III	IV
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)				2	3	4	5
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)				2	3	4	5

София, 2026 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавен изпит за придобиване на първа, втора, трета и четвърта степен на професионална квалификация по професия код 081101 „Фермерство“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на всяка степен на професионална квалификация.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

1. Част по теория на професията

- изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и дидактически материали (осигуряват се от обучаващата институция);
- критерии за оценяване на изпитните теми;
- указания за разработване на писмен тест;
- указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект за ученици, обучаващи се за трета степен на професионална квалификация;
- критерии за оценяване на дипломния проект и неговата защита.

2. Част по практика на професията

- указания за съдържанието на индивидуалните задания;
- критерии за оценяване на индивидуалните задания.

3. Система за оценяване

4. Приложения

- образец на изпитен билет – част по теория на професията;
- образец на индивидуално задание по практика;
- образец на индивидуално задание за разработване на дипломен проект;
- образец на рецензия на дипломен проект.

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

1. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ПЪРВА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: **Организация на работния процес. Подготовка на почвата за сеитба и засаждане. Земеделски култури**

Организация на работния процес: правила за подготовка на работното място, лични и колективни предпазни средства. Класификация на основните земеделски култури. Подготовка на почвата: основни почвени типове, механичен и химичен състав на почвата, видове обработка на почвата, техника за обработка на почвата.

Дидактически материали: схема на строеж на почвата

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Описва основните работни процеси и дейности на работното място	20
2. Описва предназначението на личните и колективните предпазни средства	10
3. Познава правилата за рационална организация на работното място	10
4. Познава и описва семената и растенията на основните растителни култури	20
5. Описва и характеризира видовете обработки на почвата	20
6. Познава техниката, необходима за обработка на почвата	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: **Производство на посадъчен материал. Оранжерийно производство на зеленчукови култури. Обработка на почвата – задачи, фактори, начини**

Характеристики и изисквания към семената и посадъчния материал на едногодишни и многогодишни растителни култури. Изисквания към условията на средата при отглеждане на зеленчукови култури в полиетиленови, поликарбонатни и остъклени оранжерии. Видове обработки на почвата. Машини, приспособления, инструменти и инвентар.

Дидактически материали: класификатор на растителните видове, схема на машини за сеитба и засаждане

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Познава машините, приспособленията, инструментите и инвентара, необходими за съответната технологична операция при отглеждане на земеделски култури	20
2. Описва основни характеристики и изисквания към семената на основните растителни култури	15
3. Изброява особеностите и изискванията към посадъчния материал	15
4. Обяснява специфичните изисквания към условията на средата при отглеждане на зеленчукови култури в полиетиленови, поликарбонатни и остъклени оранжерии	15
5. Знае технологиите на сеитба и засаждане, както и мероприятията, свързани с тях	20
6. Схематично изобразява плуг с подривач	15
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Полско производство на зеленчукови култури.
Механичен и органичен състав на почвата.
Размножаване на овощните видове**

Зеленчукови култури подходящи за полско отглеждане. Схеми на сеитба. Техника, необходима за полско отглеждане на зеленчуковите култури. Мероприятия по време на вегетацията. Понятия за тип, структура, състав и свойства на почвата. Технологии за производство на овощен посадъчен материал.

Дидактически материали: схематично изобразяване на начините за присаждане

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Описва класификация на зеленчуковите култури, подходящи за полско отглеждане	20
2. Описва схеми на сеитба на земеделски култури	10
3. Дефинира основни понятия за почвени типове, механичен и химичен състав на почвата	20
4. Описва основните мероприятия по време на вегетацията на зеленчуковите култури	20
5. Познава механизиранията и ръчна техника за отглеждане на зеленчуковите култури	10
6. Познава технологията за производство на овощен посадъчен материал	10
7. Описва видовете присаждане при основните овощни видове	10
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Създаване на овощна градина. Резитби. Оранжерийно производство на зеленчукови култури

Изисквания за създаване на овощна градина. Типове конструкции и схеми на засаждане. Видове и сортове овощни култури. Резитби. Зеленчукови култури, подходящи за оранжерийно отглеждане. Видове оранжерии. Условиата на средата при отглеждане на зеленчукови култури в оранжерии.

Дидактически материали: схеми на засаждане на овощни видове, схеми на резитба

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Описва изискванията за създаване на нова овощна градина	20
2. Познава основните видове и сортове овощни култури и техните предимства и недостатъци	20
3. Описва различни типове конструкции и схеми на засаждане в нова овощна градина	10
4. Описва видовете оранжерии за производство на разсад и производство на зеленчукови култури	20
5. Обяснява специфичните изисквания към условията на средата при отглеждане на зеленчукови култури в оранжерии	10
6. Описва методите на резитба при различните овощни видове	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Гъбопроизводство. Производство на компост.

Класификация и ботанически особености на култивираните гъби. Технология на производство на култивирани гъби. Основни изисквания при изграждане на бази за производство на култивирани гъби. Основни изисквания за производство на компост.

Дидактически материали: схема на устройство на гъбата, табло с класификация на видовете гъби.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Описва класификацията на култивираните гъби	10
2. Дефинира биологични и ботанически особености на култивираните гъби	20
3. Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на производство на култивирани гъби	20
4. Описва основни изисквания при изграждане на бази за производство на култивирани гъби	20
5. Описва основни изисквания за производство на компост	30
Общ брой точки:	100

2. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Полски култури – царевица. Сортоподдържане и семепроизводство на самоопрашващи се растения

Производство на царевица – ботаническа характеристика, биологични изисквания към светлина, топлина, влага и почва. Технология на отглеждане на царевицата. Самоопрашващи се растения и кръстосано опрашващи се култури. Сортоподдържане. Звена на сортоподдържане при самоопрашващи се растения и кръстосано опрашващи се култури. Отбор на изходни растения. Схеми на размерване на основните звена в сортоподдържането.

Дидактически материали: схеми на звената в сортоподдържането

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Обяснява и различава ботаническите особености на царевицата	10
2. Знае и обяснява биологичните изисквания към светлина, топлина, влага и почва	10
3. Познава и обяснява технологичните операции при отглеждането на царевица	15
4. Дефинира понятие и описва звената за сортоподдържане	20
5. Познава основните методи на сортоподдържане – индивидуален и масов отбор	20
6. Познава схемите на размерване на основните звена в сортоподдържането. Описва начина за изчисляване на посевна норма	25
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Зърнено-бобови култури. Сортоподдържане и семепроизводство на вегетативно размножаващи се култури.

Зърнено-бобови култури – ботаническа характеристика и биологични изисквания. Технология на отглеждане на фасул. Методи на сортоподдържане при вегетативно размножаващите се растения. Начини на вкореняване. Размножаване с резници, издънки, отводки, листа, луковици и ластуни. Източниците на изходен материал. Звена на сортоподдържане при вегетативно размножаващите се растения – отбор на изходни растения, сравнително изпитване на клоновете I. и II. година, предбазов посев. Малогабаритна техника за извършване на засаждане.

Дидактически материали: схеми

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Описва и обяснява ботаническите особености на зърнено-бобовите култури	10
2. Знае и обяснява биологичните изисквания към светлина, топлина, влага и почва	15
3. Подразделя и обяснява отделните технологични операции при отглеждането на фасул	15
4. Познава основните методи на сортоподдържане при вегетативно размножаващите се растения	15
5. Описва начините на вкореняване и източниците на изходен материал	15
6. Описва звената на сортоподдържане при вегетативно размножаващите се растения – ОИР (отбор на изходни растения), СИК (сравнително изпитване на клоновете) I. и II. година, предбазов посев	30
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Производство на зърнено-житни и фуражни култури. Полски култури – пшеница. Машини за прибиране на зърното – зърнокомбайн

Класификация и определение за зърнено-житните и фуражните култури. Ботанически и био-логични особености на пшеницата. Технология на отглеждане на пшеница. Машини за прибиране на зърното – предназначение и приложение при прибиране на зърното.

Дидактически материали: снимков материал/схема на машини за прибиране на зърното (за разпознаване)

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Описва основните зърнено-житни и фуражни култури	10
2. Описва и обяснява ботаническите особености на пшеницата	10
3. Знае и обяснява биологичните изисквания към светлина, топлина, влага и почва	20
4. Подразделя и обяснява отделните технологични операции при отглеждането на пшеница	20
5. Познава предназначението и приложението на машини за прибиране на зърното	20
6. Изброява необходимата техника за отглеждане на основните зърнено-житни и фуражни култури	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Производство на билки и етерично-маслени култури. Земеделска техника за обработка на почвата

Най-често срещаните се видове билки и етеричномаслени култури в България. Предназначение и свойства. Основни мероприятия през време на вегетацията им при култивирано отглеждане. Условия за постигане на високо качество. Специфични изисквания на отделните култури. Техника за обработка на почвата – предназначение и приложение при отглеждане на културите.

Дидактически материали: хербарии, схеми и/или снимков материал на техника за обработка на почвата

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Изброява най-често срещаните се видове билки в България. Познава предназначението и основните им лечебни свойства	15
2. Описва основните процеси при производството на билки	10
3. Назовава и описва основните видове етеричномаслени култури	15
4. Описва основните мероприятия при производството и изисквания за получаване на високо качество на продукцията от етеричномаслени култури	20
5. Знае и обяснява биологичните изисквания към светлина, топлина, влага и почва	10
6. Познава и описва предназначението и приложението на техниката за обработка на почвата	15
7. Познава и описва основните изисквания за безопасна работа със земеделска техника	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Принципи за постигане на плодородие. Полски култури – слънчоглед. Растителнозащитни мероприятия

Строеж на почвата – почвени хоризонти. Структурата на почвата. Морфологични признаци, състав и свойства на почвата. Мероприятия за запазване и увеличаване на плодородието на почвата. Слънчоглед – ботанически и биологични особености, технология на отглеждане. Повреди, болести и вредители по основните растителни култури. Растителнозащитни мероприятия. Машины и апарати за растителна защита. Правила за безопасна работа.

Дидактически материали: схеми на строеж на почвата

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Описва строежа и структурата на почвата	10
2. Назовава морфологични признаци, състав и свойства на почвата. Изброява мероприятия за запазване и увеличаване на плодородието на почвата	20
3. Описва и обяснява ботаническите особености на слънчогледа	10
4. Знае и обяснява биологичните изисквания към светлина, топлина, влага и почва	10
5. Описва повредите, болестите и вредителите по основните растителни култури	20
6. Познава видовете машини и апарати за растителна защита. Описва правилната употреба на различните апарати за растителна защита	20
7. Цитира изискванията на ЗБУТ	10
Общ брой точки:	100

3. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Сеитбообращение. Деградация на земите. Сеялка за точна сеитба

Сеитбообращение – принципи на сеитбообращението, механизми на полезния ефект, видове сеитбообращения. Примерна схема на сеитбообращение. Съвместимост на културите. Устойчиво управление на деградирани земи.

Дидактически материали: схема на цикъл за редуване на културите, схеми и/или снимков материал на сеялка за точна сеитба

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Дефинира определение за сеитбообращение, обяснява причини за необходимостта от редуване на културите	20
2. Познава механизмите на полезния ефект на сеитбообращението	15
3. Познава видовете сеитбообращения при производство на земеделските култури	15
4. Посочва и обяснява устройството на сеялка за точна сеитба	15
5. Обяснява настройките на сеялката за точна сеитба и свързва с качеството на сеитба	15
6. Дефинира термина „деградирани земи“ и описва начините на устойчивото им и стопанисване	20

Общ брой точки:	100
------------------------	------------

**ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Напояване на земеделските култури.
Агротехнически мероприятия в овощарството**

Напояване – видове поливки, срокове и начини на напояване, поливна норма. Съоръжения, необходими за напояване на земеделските култури. Дъждовален апарат – предназначение, устройство и принцип на действие. Агротехнически мероприятия в овощните насаждения – поддържане на почвената повърхност, торене, напояване, резитба, борба с вредителите (схема по избор). Организация на беритбата на овощната продукция.

Дидактически материали: схеми и/или снимков материал на дъждовални апарати

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Изброява и обяснява начините за напояване, видовете поливки и сроковете за напояване	20
2. Дефинира определението за поливна и напоителна норма. Изброява факторите, от които зависи поливната норма	10
3. Познава периодиката и разходните норми на вода при напояването на различните земеделски култури	20
4. Описва и характеризира отделните съоръжения, необходими за напояване на земеделските култури	10
5. Подразделя и обяснява поддържане на почвената повърхност, торене, напояване и резитба в овощните насаждения	20
6. Представя организацията на беритба, срокове, начини, амбалаж. Знае и обяснява начините и правилата при сортиране, окачествяване и опаковане на плодовете	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Торене на земеделските култури. Торене с минерални торове. Корено-, клубено- и сочно-плодни фуражи. Тороразпръскващо ремарке

Торене с минерални торове – класификация, видове, срокове и норми на торене (формула и фактори, от които зависи торовата норма). Тороразпръскващо ремарке – устройство и принцип на действие. Корено-, клубено- и сочно-плодни фуражи – представители, хранителна стойност. Обработка на кореноплодни и сочно-плодни фуражи. Агротехническите мероприятия при отглеждането им.

Дидактически материали: схеми и/или снимков материал на тороразпръскващо ремарке

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Класифицира видовете минерални торове, като ги разделя в групи	15
2. Посочва и описва сроковете на торене според вида на минералните торове	15
3. Дефинира определението за торова норма и посочва формула за изчисляване на торова норма. Изброява факторите, от които зависи торовата норма	20
4. Изброява корено-, клубено- и сочно-плодните фуражи, обяснява хранителната им стойност и представя видовете обработки	15
5. Изброява агротехническите мероприятия при отглеждането на корено-, клубено- и сочно-плодни	15
6. Описва предназначението, принципа на действие и устройството на тороразпръскващо ремарке	20
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Вредители по земеделски култури.
Разсадопроизводство. Земеделски машини –
пръскачки**

Вредители по различните видове земеделски култури. Методи и средства за борба с тях. Продукти за растителна защита. Биологични методи за борба срещу неприятелите по растенията. Технологии и особеностите на разсадопроизводството. Щангови и вентилаторни пръскачки – предназначение, устройство и работен процес.

Дидактически материали: схеми и/или снимков материал на щангова, вентилаторна и комбинирана пръскачка

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Посочва и описва основните вредители по земеделските култури	15
2. Обяснява и диференцира методите и средствата за борба с вредителите по земеделските култури	25
3. Описва методите за биологична борба срещу неприятелите по растенията	15
4. Описва технологиите и особеностите на производството на разсад от различни земеделски култури	20
5. Дефинира правилното дозиране на различните продукти за растителна защита и въздействието им върху вредителите и растенията	15
6. Описва предназначението, технологичния процес и устройството	20

на щангови, вентилаторни и комбинирани пръскачки	
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Паразитни болести по земеделски култури. Торене на земеделските култури. Торене с органични торове. Машини за наторяване

Паразитните болести по земеделските култури. Методите за обеззаразяване на почвата. Профилактичните и лечебни методи за борба с паразитните болести. Торене с органични торове – характеристика, съхранение и приложение. Схеми за торене с оборски тор и организация на торене. Видове машини за наторяване. Апликатор за течни торове.

Дидактически материали: схема на апликатор за течни торове

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Дефинира основните болести по земеделските култури, причинени от паразити	15
2. Описва методи за обеззаразяване на почвата и борба срещу паразитните болести по земеделските култури	15
3. Описва профилактичните и лечебни методи за борба с паразитните болести по земеделските култури	20
4. Изброява и характеризира видовете органични торове, производство и съхранение	20
5. Изброява схеми за торене с оборски тор и обяснява организацията на торене	15
6. Назовава видове машини за наторяване и описва схема на апликатор за течни торове	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 6: Плевели по земеделски култури. Профилактични мероприятия в животновъдни ферми. Машини за обработка на фуражи

Дефиниция на понятието „плевел“ и вредното му въздействие върху земеделските култури. Видовете плевели при различните земеделски култури. Методи за борба с плевелите по земеделските култури. Профилактични мероприятия при изграждане и експлоатация на животновъдни ферми. Фуражомелки – предназначение, устройство и принцип на действие.

Дидактически материали: схеми с описание на плевели, схема на фуражомелка

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Дефинира понятието плевел и вредното му въздействие върху земеделските култури. Разпознава степените на заплевеност	15
2. Описва видовете плевели при различните земеделски култури	15
3. Познава методите за унищожаване на плевелите	20
4. Обяснява ветеринарномедицинските, включително мерките за биосигурност и зоохигиенните изисквания при изграждане и експлоатация на животновъдни ферми	20
5. Описва санитарно-пропускателен пункт на ферма	15
6. Посочва предназначението и обяснява устройството и работния процес на фуражомелки	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 7: Животновъдство. Концентрирани фуражи. Роботи за борба с плевелите по земеделските култури

Видове и породи селскостопански животни. Основни дейности в животновъдството. Технологии за отглеждане на различни видове селскостопански животни. Методи на развъждане на селскостопанските животни. Видове фуражи. Концентрирани фуражи – предназначение, видове, хранителна стойност, особености при храненето на отделните видове селскостопански животни. Дигитални технологии в селското стопанство – пръскащи щанги с изкуствен интелект.

Дидактически материали: схема на пръскащи щанги

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Описва технологии за отглеждане на различни видове селскостопански животни	10
2. Посочва основните дейности в животновъдството	15
3. Описва основните методи на развъждане	15
4. Описва значението на правилното хранене и качеството на фуражите за здравето на животните	15
5. Посочва набора концентрирани фуражи при хранене на отделните видове селскостопански животни и обобщава особеностите при преживните и непреживните животни	15
6. Определя значението на концентрирания фураж, изброява представители и хранителната им стойност	15
7. Обяснява възможностите за интегриране на дигиталните технологии в селското стопанство. Описва схема на пръскащи щанги за борба с плевели	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 8: Зеленчукови култури – домати. Първична обработка и съхраняване на земеделската продукция. Машини за почистване, сортиране и сушене на зърното

Домати – сортове. Технология на отглеждане на домати за ранно полско производство – производство на разсад, пикиране, засаждане на постоянно място, грижи и прибиране. Почистване сортиране и изсушаване на зърно и друга готова продукция. Методи и съоръжения за съхраняване на земеделска продукция. Изискванията към условията за съхраняване на земеделска продукция. Предимствата и недостатъците на различните методи и съоръженията за съхраняване на земеделска продукция. Машини за почистване, сортиране и сушене на зърното.

Дидактически материали: схема на машина за почистване на зърно, схема на силос за съхранение на зърнени фуражи

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Изброява сортовете домати, описва и обяснява производството на разсад	15
2. Подразделя и обяснява основните технологични операции при отглеждането на домати за ранно полско производство	15
3. Познава методите за почистване, сортиране и изсушаване на зърно и друга готова продукция	10
4. Познава изискванията към условията за съхраняване на земеделска продукция	15
5. Назовава съоръженията за съхраняване на земеделска продукция	15
6. Идентифицира предимствата и недостатъците на различните методи и съоръженията за съхраняване на земеделска продукция	15
7. Описва схема и принцип на действие на машина за почистване на зърно	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 9: Анализ и контрол на качеството – чистота и влажност на зърно. Млечна продуктивност. Доилен агрегат

Анализ на качествените показатели на готовата земеделска продукция – стандарти за качество, методи за анализ, недостатъци, които се асоциират с по-ниско качество. Стандарти за чистота и влажност на зърно. Млечна продуктивност – процеси, фактори,

влияещи върху млечната продуктивност, и влиянието им при различните видове животни. Доилен агрегат – устройство, принцип на действие.

Дидактически материали: схеми и/или снимков материал на доилен агрегат

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Познава стандартите за качество на готовата земеделска продукция. Изброява методите за анализ на качеството	20
2. Изброява методите за междинен контрол на качеството (по време на вегетация и съхранение) на земеделската продукция	15
3. Запознат е с актуалните стандарти за чистота и влажност на зърното	15
4. Дефинира млекообразуване, млекоотделяне, лактационен период, сухостоен период и представя продължителността на лактационния период по видове	20
5. Изброява и групира факторите, влияещи върху млечната продуктивност и влиянието им при различните видове животни	15
6. Описва устройството на доилен агрегат. Обяснява принципа на работа на доилен агрегат	15
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 10: Обемисти фуражи. Видове земеделска техника.
Машины за полистно бране на тютюн**

Състав на фуражите – групи вещества. Силажи – хранителна стойност на царевичен силаж, количество за изхранване на различни видове и категории животни. Видове земеделска техника, използвана в селското стопанство – устройство, принципи на действие, експлоатационни качества. Фактори, влияещи на състава на машинно-тракторните агрегати. Машины за полистно бране на тютюн.

Дидактически материали: схеми на машина за полистно бране на тютюн

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Представя схематично химичния състав на фуражите, изброява групите вещества	15
2. Описва технологията на приготвяне и съхранение на царевичен силаж	15
3. Описва хранителната стойност на царевичен силаж. Посочва количества на изхранване при различни видове и категории животни	20

4. Назовава използването на машини и производствени процеси в земеделието. Описва факторите, влияещи на състава на машинно-тракторните агрегати	20
5. Обяснява устройството на тютюнокомбайн	15
6. Описва и определя принципа на работа на комбайн за полистно бране на тютюн	15
Общ брой точки:	100

4. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ЧЕТВЪРТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: **Техническа документация. Съоръжения за поене на животните. Производство на фуражни култури – люцерна**

Работни чертежи, схеми и скици – основни стандарти за изработване, условни означения. Технологични схеми и карти, каталози, инструкции и друга специфична техническа документация. Водоснабдителна система на фермите. Поилки за крави, свине и птици. Устройство, действие, монтаж, демонтаж, регулиране. Прибиране, транспортиране и съхранение на фуражни култури. Производство на люцерна.

Дидактически материали: примерна технологична схема на водоснабдителна система

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Назовава видове чертежи. Изброява условни означения. Разчита работни чертежи, схеми и скици. Идентифицира основни стандарти за изработване на видовете чертежи	15
2. Идентифицира видове техническа документация. Описва стандартите за изработване и разчитане на техническа документация	15
3. Познава и описва изискванията за изграждане на водоснабдителна система на фермите	15
4. Изброява видовете поилки за крави, свине и птици	10
5. Обяснява устройството, действието и начините на монтаж, демонтаж и регулиране на видовете поилки	15
6. Изброява и обяснява организацията, методите на прибиране, транспортиране и съхранение на фуражни култури	15
7. Познава и обяснява технологичните операции при производството на люцерна	15
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Машинно-тракторен парк. Технологии в
свиневъдството**

Класификацията на тракторите, автомобилите и видовете двигатели. Устройство на отделните възли на различни видове двигатели, трактори и автомобили. Принципи на действие на различните видове двигатели, трактори и автомобили. Неизправности и начини на отстраняване на проблем. Породи свине и категории свине – технологии на отглеждане. Вътрешно обзавеждане на помещения за свине – схеми. Начини на хранене и отглеждане на свине.

Дидактически материали: схеми на вътрешно обзавеждане на помещения за свине

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Посочва класификацията на тракторите, автомобилите и видовете двигатели	10
2. Дефинира устройство на отделните възли на различни видове двигатели, трактори и автомобили	15
3. Посочва принципи на действие на различни видове двигатели, трактори и автомобили.	10
4. Описва устройството на системите на тракторите и автомобилите	15
5. Изброява и описва породите и категориите свине	10
6. Описва и обяснява технологиите на отглеждане на свине	15
7. Описва начините на хранене на свине	10
8. Описва и сравнява промишления и традиционния начин за отглеждане на свине, изобразява схематично вътрешно обзавеждане на помещения за свине	15
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Управление на оборудването с машини и
съоръжения. Технологии в птицевъдството –
отглеждане на водоплаващи. Хуманно отношение
към животните**

Управление на машинно-тракторния парк на фермата – същност на организацията на машинно-тракторния парк, фактори, определящи размера и състава на машинно-тракторния парк, техническо поддържане и ремонт на машинно-тракторния парк. Управление на техническото оборудване на фермата – обосновка на необходимостта и състава на техническото оборудване на фермата (сушилни, хладилни камери и др.), техническо поддържане и ремонт на техническото оборудване. Породи патици и гъски –

представители, екстериор и продуктивност. Технологии на отглеждане на категориите водоплаващи птици. Хуманно отношение при отглеждане на различни видове и категории животни.

Дидактически материали: примерна схема на ферма за отглеждане на водоплаващи птици

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Дефинира същността на организацията на машинно-тракторния парк и факторите, определящи размера и състава на машинно-тракторния парк	20
2. Изброява факторите, определящи необходимостта и състава на техническото оборудване на фермата (сушилни, хладилни камери и др.)	15
3. Описва периодиката и начините за техническо поддържане и ремонт на машинно-тракторния парк и на техническото оборудване във фермата	15
4. Изброява породите водоплаващи, обяснява екстериорните им особености и продуктивност	15
5. Описва категориите водоплаващи и обяснява технологията на отглеждане	15
6. Описва изискванията за хуманно отношение при отглеждане на различни видове и категории животни	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4:

Информационни и комуникационни технологии.

Хигиенни изисквания към помещения за животни. Дезинфекция, дезинсекция и дератизация. Мерки за безопасност

Информационни и комуникационни технологии в професионалната дейност – дефиниране на уебканали за получаване на информация; принципи на работа на интернет търсачките; видове търсене и логически оператори; критерии за оценка на достоверността на информация; класификация на методите за съхранение на цифрова информация; основни видове софтуер за възпроизвеждане на цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео) и тяхното предназначение. Параметри на микроклимата в помещения за животни. Изисквания към светлина, топлина, влажност и циркулация на въздуха в помещенията за различните видове животни. Дезинфекция, дезинсекция и дератизация на животновъдни сгради. Мерки за безопасност на персонала и животните при извършване на дезинфекция, дезинсекция и дератизация.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Дефинира и обяснява видовете уебканали за получаване на информация и принципите им на работа	10
2. Описва методите за съхранение на цифрова информация и характеристиките на различни електронни носители	15
3. Обяснява предназначението и функциите на програмите за възпроизвеждане на цифрово съдържание – текст, изображения, аудио, видео	15
4. Дефинира понятието „микроклимат“ и описва основните му параметри в животновъдните помещения	15
5. Обяснява влиянието на светлина, топлина, влажност и циркулация на въздуха върху здравето и продуктивността на различните видове животни	15
6. Дава дефиниции и описва целите, методите и приложението на процесите дезинфекция, дезинсекция и дератизация в животновъдни обекти	15
7. Описва мерките за безопасност на персонала и животните при извършване на дезинфекция, дезинсекция и дератизация	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Организация на производството на растителна продукция – рапица. Дигитализация в селското стопанство. Технологии в птицевъдството – инкубация

Производство на рапица – избор на сортове според почвено-климатичните условия и технология на отглеждане. Дигитализация в селското стопанство чрез използването на GPS услуги и трансфер на данни от машина към машина. Дигитализация в селското стопанство – принципи на работа и приложение на GPS технологии, сензори за мониторинг, автоматизирани системи за управление на процеси и трансфер на данни между машини. Информационни системи за събиране, съхранение и анализ на данни в растениевъдството и животновъдството. Породи кокошки – представители, екстериор и продуктивност. Инкубация – избор на яйца за инкубиране, параметри на системите на инкубатора.

Дидактически материали: схеми и/или снимков материал на инкубатори

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Описва изискванията на рапицата към почвено-климатичните условия и избира подходящи сортове	10

2. Обяснява технологичните операции при отглеждането на рапицата и сроковете за извършването им	15
3. Обяснява смисъла на термини като: системна интеграция, повсеместна свързаност, изкуствен интелект, машинно обучение, цифрови близнаци, блокчейн и др. и възможностите за приложението им в селското стопанство	20
4. Описва технологията на използването на GPS услуги и трансфер на данни от машина към машина	20
5. Различава и описва породите кокошки и обяснява особеностите и продуктивността им	10
6. Определя инкубацията и описва параметрите на системите на инкубатора	15
7. Описва и обяснява избора на яйца за инкубиране, изброява прегледи	10
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 6: Организиране и управление на работния процес във фермата. Зеленчукови култури – пипер. Вентилационни системи и уредби в животновъдството

Основни работни процеси и дейности във фермата. Нормативна регулация във връзка с регистрацията и дейността на ферми. Начини за нормиране на работния процес. Пипер – сортове. Технология на отглеждане на пипер за ранно полско производство – производство на разсад, пикиране, засаждане на постоянно място, грижи и прибиране. Вентилационни системи в кравеферма. Вентилационни системи в птицеферма.

Дидактически материали: схеми и/или снимков материал на вентилационна система

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Познава организационната структура и правилата за рационална организация на работното място	15
2. Посочва нормативните актове, свързани с професията	15
3. Описва основните работни процеси и дейности на работното място. Дефинира изисквания за ефективно изпълнение на видовете дейности. Назовава методи за нормиране на работния процес	15
4. Изброява сортовете пипер, описва и обяснява производството на разсад	10
5. Обяснява основните технологични операции при отглеждане на пипер за ранно полско производство	15
6. Описва схеми и принципи на работа на вентилационна системи в кравеферма	15
7. Описва схеми и принципи на работа на вентилационна системи в птицеферма	15
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 7: Основи на аграрния мениджмънт. Болести по
овощните култури. Машини за прибиране на
зърнени култури. Шнеков транспортър**

Аграрен мениджмънт. Пазар и пазарни фактори, характеристика на пазара, видове пазари. SWOT анализ. Икономически важни гъбични и вирусни заболявания по овощните култури – описание, мерки за профилактика и борба. Машини за прибиране на зърнени култури - шнеков транспортър – предназначение, устройство и задвижване.

Дидактически материали: схема на шнеков транспортър

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Назовава характерни особености на управлението на земеделското производство	10
2. Обяснява термините „пазар“ и „пазарни фактори“, „характеристика на пазара“, видове пазари	15
3. Дефинира същността на SWOT анализа. Назовава стъпките за изготвяне на SWOT анализ	15
4. Познава и описва най-важните гъбични и вирусни заболявания по овощните култури	15
5. Познава и описва мерките за профилактика и борба срещу най-важните гъбични и вирусни заболявания по овощните култури	15
6. Изброява и описва машини за прибиране на зърнени култури	15
7. Описва предназначение, устройство, задвижване и принцип на действие на шнеков транспортър	15
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 8: Законодателство в областта на земеделието.
Управление на човешките ресурси на фермата.
Доилни инсталации**

Законова регулация на производството на полски култури, плодове и зеленчуци. Подпомагане на земеделските производители. Управление на човешките ресурси на фермата – методически средства за организиране на заплащането на труда. Доилна инсталация с преносими ведре. Силова част на доилна инсталация. Доилна инсталация с централен млекопровод.

Дидактически материали: схема на доилна инсталация с централен млекопровод

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Дефинира начините за адаптиране на производството на полски култури, плодове и зеленчуци спрямо промените на законодателството	20

2. Познава законодателството за подпомагане на земеделските производители	15
3. Дефинира особеностите на управление на човешките ресурси	15
4. Дефинира основните методически средства за организиране на заплащането на труда	15
5. Назовава видовете доилни инсталации и техните елементи.	20
6. Описва схема на доилна инсталация с централен млекопровод	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 9:

Биологично производство на селскостопански продукти. Производство и реализация на земеделска продукция с контролирано наименование за произход. Информационни и комуникационни технологии. Породи и развъждане

Правила за биологично производство. Правила за производство и реализация на земеделска продукция с контролирано наименование за произход. Електронна поща. Онлайн пазаруване и плащане. Онлайн общности (социални мрежи) за обмен на знания и опит в областта на професията. Порода – определение, структура на породата. Развъждане по линии и фамилии. Методи на развъждане – чистопородно, кръстосване (схеми), хибридизация.

Дидактически материали: схеми на погълщателно и възпроизводително кръстосване

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Дефинира начините за адаптиране на биологичното производство на полски култури, плодове и зеленчуци спрямо промените на законодателството	15
2. Познава правилата за биологично производство и реализация на земеделска продукция с контролирано наименование за произход	15
3. Описва принципите за онлайн пазаруване и плащане	15
4. Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в областта на професията	15
5. Дефинира понятието порода и обяснява особеностите на структурата	15
6. Посочва и обяснява методите на развъждане	10
7. Описва схеми на погълщателно и възпроизводително кръстосване	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 10: Управление на ресурсите във фермата. Размножаване на овощните култури. Машини и съоръжения за раздаване на фуражите в животновъдните ферми

Управление на поземлените ресурси на фермата – поземлени ресурси. Начини на използване и стопанисване на земята. Оценка на земята за земеползване. Начини за размножаване на овощните култури. Присаждане. Грижи за присадените дръвчета през първата и втората година. Мобилни средства за раздаване на фуражите. Фуражораздаващо ремарке – устройство и принцип на действие.

Дидактически материали: схема на фуражораздаващо ремарке, схеми на присаждане

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Дефинира характерните особености на поземлените ресурси	10
2. Назовава формите на земеползване. Описва начините на използване и стопанисване на земята	15
3. Дефинира принципи, свързани с оценката на земята за земеползване	10
4. Изброява начини за размножаване на овощните култури	10
5. Обяснява различните начини на присаждане на овощните култури	15
6. Обяснява необходимите грижи за присадените дръвчета през първата и втората година	15
7. Изброява мобилни средства за раздаване на фуражите	10
8. Описва устройството и обяснява принципа на действие на фуражораздаващо ремарке	15
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПИСМЕН ТЕСТ

1. Структура на теста и изисквания към тестовите задачи

Всеки тест се състои от 20 въпроса/задачи и обхваща всички теми от националната изпитна програма за съответната степен на професионална квалификация по професията. Тестовите включват следните модули:

Модул А: Титулна страница – съдържа наименование на институцията, от името на която се предлага тестът, и инструкция за работа с теста. Инструкцията съдържа информация относно:

- целта на теста;
- начините за нанасяне на отговорите;
- права и задължения на учениците по време на изпита;

- начините за оценка на тестовите резултати;
- времето за решаване на теста.

Модул Б: Тест – изписва се вариант на теста. Тестовите въпроси/задачи се подреждат по един от следните критерии:

- по логиката на учебното съдържание;
- според типа на отговора.

Модул В: Еталон на верния отговор и ключ за оценяване – предназначени за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията.

2. Изисквания към тестовите въпроси/задачи

Всяка тестова задача проверява компетентности съобразно нивото по НКР/ЕКР, както следва:

- за първа степен на професионална квалификация (НКР/ЕКР 2) – компетентности, необходими за изпълнение на еднотипни задачи при познати условия;
- за втора степен на професионална квалификация (НКР/ЕКР 3) – компетентности, необходими за изпълнение на еднотипни задачи, за решаване на рутинни проблеми и за извършване на рутинни дейности, както и ограничен набор от практически знания, необходими за изпълнението на по-сложни задачи в познати условия;
- за трета степен на професионална квалификация (НКР/ЕКР 4) – компетентности, необходими за изпълнение на сложни операции с помощта на различни инструменти, машини, апарати, измервателни уреди, за разчитане на технологична документация, схеми, данни и др.
- за четвърта степен на професионална квалификация (НКР/ЕКР 5) – компетентности, необходими за решаване на сложни задачи, изискващи творческо мислене и прилагане на алтернативни методи и начини на действие в позната и/или непозната ситуация и среда, критично осмисляне от различни гледни точки при решаване на задачи и проблеми в съответната професионална област.

Тестовите въпроси/задачи се разработват в съответствие с матрицата на теста, както следва:

Изпитна тема №	I степен на професионална квалификация Тежест 30%		II степен на професионална квалификация Тежест 40%		III степен на професионална квалификация Тежест 50%		IV степен на професионална квалификация Тежест 50%	
	Брой тестови задачи	Максимален брой точки	Брой тестови задачи	Максимален брой точки	Брой тестови задачи	Максимален брой точки	Брой тестови задачи	Максимален брой точки
1	4	20	4	20	2	10	2	10
2	4	20	4	20	2	10	2	10
3	4	20	4	20	2	10	2	10
4	4	20	4	20	2	10	2	10
5	4	20	4	20	2	10	2	10
6					2	10	2	10
7					2	10	2	10
8					2	10	2	10
9					2	10	2	10
10					2	10	2	10
	20	100	20	100	20	100	20	100

Максималният брой точки за всяка тестова задача е 5 точки.

При оценка на резултатите от теста максималният брой точки се поставя при пълен и верен отговор, съвпадащ с ключа за оценяване. Частично верните отговори носят по-малък брой точки съобразно ключа за оценяване.

V. УКАЗАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО И ОФОРМЯНЕТО НА ДИПЛОМНИЯ ПРОЕКТ

Дипломният проект съдържа следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част;
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Уводът (въведението) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част – формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения, като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на

дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използваната в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ или подредба за по-добра прегледност. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

Оформяне на дипломния проект

Формат - A4;

Брой редове на страница - 30;

Брой на знаците - 60 знака на ред;

Общ брой на знаците в 1 страница - 1800 – 2000 знака

Шрифт - Times New Roman

VI. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект	20
1.1. логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4
1.2. задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7
1.3. използване на подходящи изследователски методи	4
1.4. стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати	20
2.1. изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10
2.2. оригиналност, значимост и актуалност на темата	6
2.3. задълбоченост и обосновааност на предложенията и насоките	4
3. Представяне на дипломния проект	20

3.1. представянето на разработката по темата е ясно и точно	5
3.2. онагледяване на експозето с: а) презентация б) графични материали в) практически резултати г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10
3.3. умения за презентиране	5
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпита чрез защита на дипломен проект	30
4.1. разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10
4.2. логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10
4.3. съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10
5. Използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност	10
5.1. правилно използване на професионалната терминология	5
5.2. ясен изказ и обща езикова грамотност	5
Общ брой точки:	100

VII. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание за частта по практика на професията съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието.

Всяко индивидуално задание за държавен изпит за придобиване на професионална квалификация – част по практика на професията включва:

- тема в съответствие с единиците резултати от учене в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията, като за обучаемите, които придобиват по-високата степен на професионална квалификация, индивидуалното задание може да съдържа извършване компетентности за по-ниската степен на професионална квалификация по съответната професия;
- указания (инструкции/изисквания) за изпълнение;
- критерии за оценяване.

По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита – част по практика на професията, могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

2. Критерии за оценяване

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда^{1*}	да/не
1.1.	Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд	да/не
1.2.	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място	да/не
1.3.	Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа	да/не
2.	Ефективна организация на работното място	5
2.1.	Планира ефективно работния процес	2
2.2.	Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2
2.3.	Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията	5
3.1.	Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3
3.2.	Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с индивидуалното задание	2
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание	20
4.1.	Целесъобразно използва материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10
4.2.	Правилен подбор на количеството и качеството на материали, детайли и инструменти	10
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според индивидуалното задание	20
5.1.	Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10
5.2.	Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10
6.	Качество на изпълнението на индивидуалното задание	50
6.1.	Всяка завършена дейност съответства на изискванията на съответната технология	20
6.2.	Крайният резултат съответства на зададените параметри и отговаря на изискванията в стандартите	20
6.3.	Изпълнява задачата в поставения срок	10
Общ брой точки:		100

^{1*} Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашава собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя **оценка слаб (2)**.

VIII. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на квалификация по професия код 081101 „Фермерство“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимално 100 точки;
- част по практика на професията – максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е, както следва:

- за първа степен на професионална квалификация – в съотношение 30 процента частта по теория на професията и 70 процента частта по практика на професията от общия брой точки. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,3 \times$ получения брой точки от част по теория на професията + $0,7 \times$ получения брой точки от част по практика на професията;
- за втора степен на професионална квалификация – в съотношение 40 процента частта по теория на професията и 60 процента частта по практика на професията от общия брой точки. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,4 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,6 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията;
- за трета и четвърта степен на професионална квалификация – в съотношение 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки $\times$ 0,06.

Окончателната оценка от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;

в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;

г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;

д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Образец на изпитен билет – част по теория на професията

Изпитен билет – част по теория на професията

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код „.....“

Изпитен билет № ...

Изпитна тема:

.....
.....
.....
.....
(изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание)

Описание на дидактическите материали (ако е приложимо)

.....
.....
.....
.....
.....

Председател на изпитната комисия :
(име, фамилия) (подпис)

**Директор/ръководител
на обучаващата институция:**
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/
обучаващата институция)

2. Образец на индивидуално задание по практика

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код „.....“

Индивидуално задание №

На
(трите имена на ученика/обучавания)

..... клас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се
(вписва се темата на индивидуалното задание)

а. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

.....
.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител
на обучаващата институция:
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/
обучаващата институция)

3. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА
по професия код „.....“

На ученик от клас
(трите имена на ученика)

Тема:

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

.....
.....
.....

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект

б) контролни проверки и консултации

.....
.....
.....
.....

в) краен срок за предаване на дипломния проект

Ученик:
(име, фамилия) (подпис)

Ръководител-консултант:
(име, фамилия) (подпис)

Директор:
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището)

4. Образец на рецензия на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Ръководител-консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на дипломния проект		
Спазване на изискванията за оформление на дипломния проект		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката
..... да бъде допуснат/а
до защита пред членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпита
чрез защита на дипломен проект в теоретичната и практическата част.

..... 20..... г.

гр./с.

Рецензент:

(подпис)